

Területi Statisztika

Közzététel: 2018. szeptember 28.

A tanulmány címe:

Az Airbnb szálláskínálatának jellemzői a megyei jogú városokban

Szerzők:

Dudás Gábor, MTA KRTK RKI ATO Békéscsabai Csoport E-mail: dudasgabor5@gmail.com

Kovalcsik Tamás, Szegedi Tudományegyetem, Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék
E-mail: kovalcsik.tamas@geo.u-szeged.hu

Boros Lajos, Szegedi Tudományegyetem, Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék
E-mail: borosl@geo.u-szeged.hu

Kovalcsik Balázs, PROLAN Irányítástechnikai Zrt. E-mail: kobalaz07@gmail.com

Vida György, Szegedi Tudományegyetem, Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék
E-mail: vidagy@geo.u-szeged.hu

<https://doi.org/10.15196/TS580502>

Az alábbi feltételek érvényesek minden, a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) Területi Statisztika c. folyóiratában (a továbbiakban: Folyóirat) megjelenő tanulmányra. Felhasználó a tanulmány, vagy annak részei felhasználásával egyidejűleg tudomásul veszi a jelen dokumentumban foglalt felhasználási feltételeket, és azokat magára nézve kötelezőnek fogadja el. Tudomásul veszi, hogy a jelen feltételek megszegéséből eredő valamennyi kárért felelősséggel tartozik.

- 1) A jogszabályi tartalom kivételével a tanulmányok a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Sztj.) szerint szerzői műnek minősülnek. A szerzői jog jogosultja a KSH.
- 2) A KSH földrajzi és időbeli korlátozás nélküli, nem kizárólagos, nem átadható, térítésmentes felhasználási jogot biztosít a Felhasználó részére a tanulmány vonatkozásában.
- 3) A felhasználási jog keretében a Felhasználó jogosult a tanulmány:
 - a) oktatási és kutatási célú felhasználására (nyilvánosságra hozatalára és továbbítására a 4. pontban foglalt kivétellel) a Folyóirat és a szerző(k) feltüntetésével;
 - b) tartalmáról összefoglaló készítésére az írott és az elektronikus médiában a Folyóirat és a szerző(k) feltüntetésével;
 - c) részletének idézésére – az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven – a forrás, valamint az ott megjelölt szerző(k) megnevezésével.
- 4) A Felhasználó nem jogosult a tanulmány továbbértékesítésére, haszonszerzési célú felhasználására. Ez a korlátozás nem érinti a tanulmány felhasználásával előállított, de az Sztj. szerint önálló szerzői műnek minősülő mű ilyen célú felhasználását.
- 5) A tanulmány átdolgozása, újra publikálása tilos.
- 6) A 3. a)–c.) pontban foglaltak alapján a Folyóiratot és a szerző(ke)t az alábbiak szerint kell feltüntetni:

„Forrás: Területi Statisztika c. folyóirat 58. évfolyam 5. számában megjelent, Dudás Gábor – Kovalcsik Tamás – Boros Lajos – Kovalcsik Balázs – Vida György által írt Az Airbnb szálláskínálatának jellemzői a megyei jogú városokban c. tanulmány (link csatolása)”

- 7) A Folyóiratban megjelenő tanulmányok kutatói véleményeket tükröznek, amelyek nem esnek szükségképpen egybe a KSH, vagy a szerzők által képviselt intézmények hivatalos álláspontjával.

Az Airbnb szálláskínálatának jellemzői a megyei jogú városokban

Characteristics of Airbnb Accommodation Offers in Cities with County's Rights

Dudás Gábor

MTA KRTK RKI ATO
Békéscsabai Csoport
E-mail: dudasgabor5@gmail.com

Kovalcsik Tamás

Szegedi Tudományegyetem,
Gazdaság- és Társadalomföldrajz
Tanszék
E-mail: kovalcsik.tamas@geo.u-szeged.hu

Boros Lajos

Szegedi Tudományegyetem,
Gazdaság- és Társadalomföldrajz
Tanszék
E-mail: borosl@geo.u-szeged.hu

Kovalcsik Balázs

PROLAN Irányítástechnikai Zrt.
E-mail: kobalaz07@gmail.com

Vida György

Szegedi Tudományegyetem,
Gazdaság- és Társadalomföldrajz
Tanszék
E-mail: vidagy@geo.u-szeged.hu

Kulcsszavak:

sharing economy,
közösségi szállásadás, Airbnb,
rövid távú szállásadás,
P2P-szállásadó oldal, szállodai ár

Az infokommunikációs technológiák világgazdaságra gyakorolt hatásának egyik megnyilvánulása a megosztáson alapuló, azaz a közösségi gazdaság (sharing economy) kialakulása és térnyerése. Ennek egyik jelentős piaci szereplője az Airbnb, egy olyan szállásmegosztó oldal, ami hétköznapi emberek számára is lehetővé teszi, hogy megosszák egymással kihasználatlan ingatlankapacitásukat. Napjainkban az Airbnb mind a piaci értékét, mind az oldalon kínált szállások számát tekintve jelentősen felülmúlja a nagy szállodaláncokét, és a világ 191 országában, több mint 81 ezer városban van jelen, továbbá az általa kínált szállások száma meghaladja az ötmilliót. Ezek alapján nemcsak globális szinten, de magyarországi viszonylatban is versenytársa a hagyományos szállásadó szektornak.

A tanulmány célja, hogy a korábbi, elsősorban Budapestre fókuszáló Airbnb-kutatásokkal szemben a megyei jogú városokban vizsgálja a magyarországi közösségi (P2P-) szállásadás árait, és azokat összehasonlítsa a kereskedelmi szálláshelyekével. A kutatás eredményei azt mutatják, hogy ezen városok Airbnb-szálláskínálatának volumene jelentősen elmarad a fővárosétól, azonban mind a nemzetközi, mind a budapesti trendek érvényesülnek, továbbá az Airbnb-szállásárak a megyei jogú városokban is versenyképesek a hagyományos szállásadás áraival, sőt a legtöbb esetben ezen az oldalon olcsóbban foglalhatunk szállást.

The widely known effects of the info-communication technologies are that they have a significant impact on the world economy and one of these manifestations is the so-called “sharing economy”. One of the key players of the sharing economy initiatives is Airbnb; an accommodation sharing platform that enables ordinary people to share their idle accommodation capacities. The importance of Airbnb is well illustrated by the fact that nowadays Airbnb outperforms the great hotel chains both in market value and number of accommodations offered. Moreover, it is present in more than 81 000 cities in 191 counties and the number of accommodations offered on the platform exceeds 5 million. Thus, the platform became one of the most important players of the tourism industry not only at a global level but in Hungary as well, forming a serious competitor for the traditional accommodation sector.

The main aim of the study is to focus not primarily on Budapest but on a regional level and analyse short-term accommodation rental market in Hungarian cities with county rights and compare the prices of Airbnb listings and traditional accommodations. The results show, that the Airbnb supply is considerably lower than in Budapest, however, both the international and Budapest trends prevail in these cities. Moreover, it is also confirmed, that Airbnb prices are competitive with hotel prices and in most of the cases Airbnb outperforms traditional accommodation providers in offering lower prices.

Keywords:

sharing economy, Airbnb, short-term accommodation rental, P2P accommodation platform, hotel price

Beküldve: 2018. július 17.

Elfogadva: 2018. augusztus 14.

Bevezetés

Naponta emberek tízezrei döntenek úgy, hogy nem a hagyományos szállásadásban – például szállodákban, panziókban – szállnak meg, hanem inkább ismeretlenek lakóhelyét veszik igénybe, amit a peer-to-peer (P2P)¹ elven működő online szállás-

¹ Az informatikai hálózat végpontjai közvetlenül egymással kommunikálnak, központi kitüntetett csomópont nélkül (Pluhár 2017).

megosztó oldalakon – például Airbnb, Couchsurfing, HomeAway – találtak. Ez a folyamat egy nagy gazdasági-technológiai jelenség, a közösségi gazdaság (sharing economy)² (Frenken–Schor 2017, Malhotra–Van Alstyne 2014, Pizam 2014) részét képezi, ami az elmúlt évtizedben rendkívül gyorsan nőtt, és meghatározó gazdasági jelentőségűvé vált (Sundararajan 2014, Teubner et al. 2016), megváltoztatva az emberek fogyasztáshoz, utazáshoz és tulajdonláshoz való hozzáállását (Bucher et al. 2016). A jelenség – azaz a kihasználatlan, nélkülözhető erőforrások megosztása másokkal – önmagában nem új keletű, azonban a világháló felgyorsítja annak mindennapi életünkbe való beépülését, és lehetővé teszi a felhasználók számára (Bálint–Trócsányi 2016), hogy a termékek és a szolgáltatások birtoklása helyett a fogyasztók egyre inkább azok megosztása és lízingelése felé forduljanak (Matzler et al. 2015). Így az emberek a tulajdonukban lévő eszközöket – például lakás, autó, kerékpár, szerszámok és egyéb hétköznapi eszközök –, szakértelmüket, idejüket teszik elérhetővé/hozzáférhetővé mások számára különböző online oldalakon keresztül (Botsman–Rogers 2011, Bucher et al. 2016, Gansky 2010), akik csak az ideiglenes hozzáférésért fizetnek (Goudin 2016). Ezek alapján a közösségi gazdaság számos területen hat a fogyasztási szerkezetre, az árakra, valamint egyre nagyobb kihívások és verseny elé állítja a hagyományos piaci szereplőket is (Boros–Dudás 2017). Napjainkban az európai emberek 70, az egyesült államokbeliek 72%-a érintett valamilyen közösségi gazdasághoz köthető tevékenységben (Murillo et al. 2017). Piaci súlyát jól mutatja, hogy míg a PricewaterhouseCoopers becslése alapján az 5 fő szektorba (közösségi finanszírozás és P2P-hitelezés, online távmunka, P2P-lakásmegosztás, -autómegosztás, online zene- és videóstreamelés) tartozó vállalatok 2013-ban 15 milliárd USD jövedelemre tettek szert, addig becslések szerint ez a szám 2025-ben elérheti a 335 milliárdot (PWC 2015). E globális folyamat részeként a P2P-szállásmegosztó oldalak is erőteljesen nőttek, és a közösségi gazdaság egyik fontos részterületévé váltak (Pizam 2014, Teubner et al. 2016).

Hazánkban gyakran keveredik a P2P- és a közösségi szállásadás fogalma, aminek az az oka, hogy az Airbnb vagy a Couchsurfing egyaránt a közösségi gazdaságnak nevezett jelenség része. Ugyanakkor a magyar fogalomhasználat és a szabályozás szerint a közösségi szálláshely egy létező fogalom: „kizárólag szálláshely-szolgáltatás folytatás céljából létesített szálláshelytípus, amelyben az egy szobában található ágyak külön-külön is hasznosításra kerülnek, s ahol az e célra hasznosított szobák száma legalább hat, az ágyak száma legalább tizenegy” (239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet). Így tanulmányunkban a P2P-szállásadást, illetve szálláshely-meghatározást használtuk. A kereskedelmi szállásadás vizsgálata során a szállodákra és a panziókra fóku-

² A sharing economy értelmezésére számos tanulmány született (Buda–Lehota 2017, Frenken 2017, Munoz–Cohen 2017, Schor 2014, Stephany 2015), azonban a tanulmányunkban mi a Rachel Botsman (2015) által definiált formában értelmezzük és használjuk, miszerint a sharing economy (közösségi gazdaság) egy olyan „*gazdasági rendszer, amely a kihasználatlan eszközök vagy szolgáltatások megosztására épül, ingyen vagy pénzügyi ellenszolgáltatásért cserébe, közvetlenül magánszemélyektől*”.

számtunk (bár a hivatkozott rendelet alapján a kereskedelmi szálláshelyek ennél szélesebb kört jelölnek), szembe állítva az Airbnb-vel ezeket „hagyományos” szállásadóknak nevezzük.

A P2P-szállásadás – elsősorban az Airbnb – megerősödésével a közösségi gazdaság körébe tartozó szállásadás jelentős piaci részesedésre tett szert a „hagyományos” szállásadással (elsősorban a szállodákkal, panziókkal) szemben, nemcsak globálisan, hanem Magyarországon is (Boros et al. 2018). Ezzel összhangban a kutatók is fokozottan érdeklődnek az Airbnb-vel kapcsolatban, azonban a P2P-szállásadást vizsgáló tanulmányok többsége olyan fővárosokra/nagyvárosokra fókuszál, mint például New York (Alvarado et al. 2016, Cox 2017, Cox–Slee 2016, Dudás et al. 2017c), Barcelona (Gutiérrez et al. 2017), London (Quattrone et al. 2016), Varsó (Gyódi 2018) vagy Bécs (Gunter–Önder 2017), ugyanis a legtöbb Airbnb a nagyvárosokban található. Emellett az Airbnb helyzetét globális szinten (Ke 2017, Nowak et al. 2015), országos szinten (Choi et al. 2015, Kljucnikov et al. 2018) vagy országok között (Abdar–Yen 2017) vizsgáló tanulmányok száma azonban igen kevés, és döntően e szállásmegosztó oldal kínálatának, keresletének térbeli eloszlásával foglalkozik. Ezt szélesíti Adamiak (2018) kutatása, aki Európában a 100 ezer főnél népesebb városok Airbnb-kínálatát vizsgálta, azonban a településhierarchia alacsonyabb szintjeire még nem végeztek a témában átfogó kutatásokat.

Az előzőekkel összhangban, fontosnak tartjuk a következők vizsgálatát: hol találhatóak a P2P-szálláshelyek Magyarországon, milyen folyamatok befolyásolják az elterjedésüket, hogyan hatnak a hagyományos szállásadásra a településhierarchia különböző szintjein. A magyar P2P-szállásadáshoz kapcsolódó folyamatok vizsgálatának középpontjában Budapest áll (Boros et al. 2018, Dudás et al. 2016, 2017a, 2017b, Jancsik et al. 2018, Karakasné Morvay 2017, Ranchordás et al. 2016, Smith et al. 2017). E tanulmányok elsősorban az Airbnb-listázások (azaz Airbnb oldalán meghirdetett szálláshelyek) területi jellemzőivel (Boros et al. 2018, Dudás et al. 2016, 2017a, 2017b), a fővárosi szálláshelypiac változásaival (Jancsik et al. 2018), valamint a működési körülményeket érintő szabályozási kérdésekkel (Jancsik et al. 2018, Ranchordás et al. 2016, Smith et al. 2017) foglalkoznak, de készült esettanulmány Pécs Airbnb-piacáról is (Bálint–Magyar-Papp 2016). Tanulmányunk célja, hogy a korábbi kutatásokkal ellentétben a településhierarchia alacsonyabb szintjén, azaz a megyei jogú városokban vizsgáljuk a P2P-szállásadás helyzetét, elterjedését, és összehasonlítsuk az Airbnb- és a kereskedelmi szálláshelyek árait. A kereskedelmi szálláshelyek árai a Trivago online metakereső oldal által az adott szállodára vonatkozóan feltüntetett legolcsóbb szállásárakat jelentik. Ez egy személyre vonatkozik, és nem tartalmazza a kiegészítő szolgáltatásokért fizetendő árat, valamint a helyi idegenforgalmi adót. Ezeken a tételeken kívül azonban a megjelenített ár a teljes fizetendő költség, azaz nem járul hozzá egyéb (például foglalási vagy takarítási) díj. A megyei jogú városok kiválasztását a hasonló településhierarchia-szintre vonatkozó vizsgálatok alacsony száma indokolta. Az Airbnb kifejezetten nagyvárosi jelenség,

így kutatásunkkal hozzájárulhatunk annak bemutatásához, hogy milyen mértékben és hogyan terjedt el a P2P-szállásadás a hazai településhálózatban. Mivel elemzésünket nem szándékoztuk a 100 ezer fő feletti városokra vagy a regionális központokra korlátozni, ezért a megyei jogú városok mellett döntöttünk. Természetesen e települések nem alkotnak homogén csoportot, lakosságszámuk és társadalmi-gazdasági szerepkörük miatt a magyar településhálózat fontos elemei, így belső térfolyamataik vizsgálata, összehasonlítása hasznos lehet tudományos és gyakorlati szempontból is. Azt is fontos kiemelni, hogy a megyei jogú városok természetesen nem a leglátogatottabb, vagy a legnagyobb idegenforgalmiadó-bevételt elkönnyvelő városok (M. Barna–Papp 2017), viszont lakásállományuk mérete révén nagyobb valószínűséggel találunk ezekben nagyszámú, a P2P-szállásadás területén hasznosítható ingatlanokat.

A tanulmány első felében áttekintjük az Airbnb-vel kapcsolatos szakirodalmat, majd ismertetjük a kutatásunknál alkalmazott módszereket. A tanulmány második felében bemutatjuk a magyarországi szállásadás keresleti és kínálati oldalát, továbbá az Airbnb szerepét a megyei jogú városokban. Az általános jellemzők és a területi eloszlás elemzését követően összefoglaljuk eredményeinket, valamint felvázoljuk a kutatás további irányait.

Irodalmi áttekintés

A szállások magánszemélyek közötti, informális alapon történő kiadása már évszázadok óta létező jelenség (Guttentag 2013, Guttentag et al. 2017), Magyarországon is több évtizedes múltra tekint vissza, említsük például a közismert „Zimmer Frei” gyakorlatot (MSZÉSZ 2015). Ennek az új típusú, P2P-elven működő szállásformának azonban a globális léptékű elterjedését a világháló, a Web 2.0, valamint a mobiltechnológiák fejlődése tette lehetővé (Gutiérrez et al. 2017). A P2P-szállásadó oldalak között az Airbnb a piacvezető és a legjobban dokumentált (Oskam–Boswijk 2016), amely a 2008-as alapítása óta rendkívül gyors ütemben nőtt, és globális szinten is elterjedt (Ke 2017). Napjainkra mind a piaci értékét, mind pedig az oldalakon kínált szállások számát tekintetve jelentősen felülmúlta a nagy szállodaláncokat (Guttentag 2013, Oskam–Boswijk 2016), és a világ 191 országában, 81 ezer városban van jelen, továbbá az oldalon kínált szállások száma meghaladja az ötmilliót (Airbnb 2018).

A hagyományos szállásadó szektorral ellentétben az olyan oldalak, mint az Airbnb lehetővé teszik az egyének számára, hogy mikrovállalkozók legyenek, és mint szállásadók a lakásukat kiadják turistáknak vagy üzleti utazóknak (Sundararajan 2014). A lényege abban rejlik, hogy a szállásadók – az Airbnb oldalán keresztül – bérbe adhatják a turistáknak a kihasználatlan tereiket/ingatlanjaikat néhány napra, hétre vagy hónapra, annak függvényében, hogy a kiadott szállás milyen típusú és hol található, így a szállásadók jelentős jövedelemre tehetnek szert (Jung et al. 2016, Teubner et al. 2016). Az Airbnb lehetőséget teremt egy teljes lakás vagy akár egyet-

len szoba meghirdetésére is, azaz jóval rugalmasabb és szélesebb kínálatot biztosít, mint a hotelláncok (Dudás et al. 2016).

A közösségi gazdaság széles körű pozitív gazdasági hatásai ellenére számos vitát, szabályozási kihívást és politikai küzdelmet generál világszerte. Ennek következtében a P2P-szállásadás – különösen az Airbnb – is jelentős médiafigyelmet kapott az elmúlt években (Dudás et al. 2017c), továbbá mind a kutatók, mind a turizmuselemzők érdeklődését felkeltette. Míg az Airbnb hatásairól szóló tanulmányok egy része az oldalak működéséhez kapcsolható, valamint az online értékelések és visszajelzések megbízhatóságára fókuszál (Ert et al. 2016, Zervas et al. 2015), addig más része a P2P-szállásszolgáltatás működési területeivel, az ahhoz kapcsolható jogi, szabályozási és adózási kérdésekkel foglalkozik (Guttentag 2013, Hajibaba–Dolnicar 2017, Jefferson-Jones 2015, Kaplan–Nadler 2015, Ranchordás et al. 2016). További tanulmányok társadalmi és pszichológiai szempontból vizsgálták a közösségi szállásmegosztás motiváló tényezőit, elsősorban a fogyasztók (Guttentag 2013, Guttentag et al. 2017, Möhlmann 2015, Tussyadiah–Pesonen 2016) és a szállásadók (Ert et al. 2016, Karlsson–Dolnicar 2016) oldaláról. Számos kutatás foglalkozott a közösségi gazdaság gazdasági (Fang et al. 2016, Gutt–Hermann 2015, Kakar et al. 2016), valamint az Airbnb lakáspiacra gyakorolt hatásaival is. Kimutatták, hogy az Airbnb terjedése növeli a lakóingatlanok árait és az albérletek bérleti díjait is (Cox–Slee 2016, Delgado-Medrano–Lyon 2016, Sabatini 2015, Samaan 2015, Waters–Bach 2016), ily módon egyfajta dzsentifikációs vagy diszkriminációs eszközként is funkcionálhat (Edelman et al. 2017), mivel támogatja az alacsony jövedelmű és hátrányos helyzetű lakosok kirekesztését bizonyos városrészekből (Cox 2017, Wachsmuth et al. 2018). Ez a veszély Budapesten is jelentkezik, hiszen a kiadott lakások többsége nem felesleges kapacitás, hanem befektetési céllal vásárolt ingatlan, vagy olyan lakás, amelyet korábban hosszabb távra adtak ki a tulajdonosaik, azonban a magasabb haszon reményében a rövid távú kiadásra, azaz az Airbnb-re váltottak (Boros–Dudás 2017). Így sok esetben nem a meglévő, kihasználatlan kapacitások kiadásával, hanem vállalkozásjellegű tevékenységgel foglalkoznak.

Az Airbnb az elmúlt néhány év folyamán dinamikusan nőtt, azonban a hagyományos szállásadásra gyakorolt hatásairól megoszlanak a vélemények. Míg egyesek azon az állásponton vannak, hogy az Airbnb valós fenyegetést jelent a hagyományos szállásadóknak, addig mások megkérdőjelezzik az Airbnb hatásait, és azt hangsúlyozzák, hogy az Airbnb szállodaszektorra gyakorolt hatása elhanyagolható mértékű, ugyanis attól teljesen eltérő, alacsonyabb színvonalú szolgáltatást kínál, ráadásul egy teljesen más piaci szegmensnek, ami nem vonzó (a legtöbb bevételt hozó) az üzleti utazó számára (Guttentag–Smith 2017). Ennek nyomán számos tanulmány foglalkozott a szállásmegosztó oldalak hatásainak bemutatásával, azonban megállapításaik és következtetéseik vegyesek (Xie–Kwok 2017). Míg egy részük az Airbnb hotel-szektorra gyakorolt negatív hatásait (például Corsun et al. 2016, HVS 2015, Neeser 2015, Zervas et al. 2017) emeli ki, addig közel ugyanennyi vizsgálat szerint e hatások

elhanyagolhatóak (például Alvarado et al. 2016, Choi et al. 2015, Haywood et al. 2016).

Az Airbnb és a hotelek kapcsolatát is számos kontextusban vizsgálták már. Zervas és szerzőtársai (2017) az Airbnb-listázások (azaz az Airbnb oldalán meghirdetett szálláshelyek) számának növekedése és a hotelek bevételei közötti kapcsolatot elemezték Texasban. Arra a következtetésre jutottak, hogy a listázások számának 10%-os növekedése 0,37%-kal csökkenti a hotelek bevételeit. A szerzők arra is felhívták a figyelmet, hogy ezek a hatások sokkal erőteljesebbek az olcsó szállodáknál, a független hoteleknél és a szállásadóknál. Hasonló vizsgálatot végzett Neeser (2015) a skandináv térségben. Eredményei azt mutatták, hogy az Airbnb negatívan hat a hotelszobák napi átlagáraira, azonban nem befolyásolja az egy szobára jutó szállásdíjbevételt. Ez arra enged következtetni, hogy a hotelek csökkentik áraikat annak érdekében, hogy fenn tudják tartani a kihasználtsági szintjüket. Ezzel szemben Choi és szerzőtársainak (2015) elemzése a koreai szállásadóknál azt állapította meg, hogy az Airbnb térnyerése nincs hatással a szállodák bevételeire. Lane és Woodworth (2016) az Egyesült Államok városainak hotel- és Airbnb-adatait vizsgálva azt állapították meg, hogy az Airbnb leginkább a csúcsidőszakokban korlátozza a hotelek magasabb árait, és fékezi a kínálat bővülését. Ugyanakkor Haywood és szerzőtársai (2016) manhattani szállodai és Airbnb-adatok alapján nem találtak egyértelmű bizonyítékot arra, hogy az Airbnb elvenné a vendégeket a hotelektől, viszont megnehezíti számukra a csúcsidőszakokban korábban jellemző felárak alkalmazását.

Az eddigiek alapján körvonalazódik, hogy nincs konszenzus arról, hogy milyen hatással van az Airbnb a hotelekre, hiszen a vizsgálat mintanagyságától és helyétől függően eltérő megállapítások születtek, ugyanakkor a kutatások arra a következtetésre jutottak, hogy a P2P-szállásokat igénybe vevő emberek szállásválasztása során a fő motiváló tényező az Airbnb-szállások kedvezőbb ára volt, a hagyományos szállások áraival szemben (Guttentag 2013, Nowak et al. 2015, Tussyadiah 2015). A kedvező ár különösen a korlátozott erőforrásokkal rendelkező, de az infokommunikációs technológiát intenzíven használó fiatalok, valamint a több főre szállást kereső, árérzékeny családok számára teszi versenyképessé az Airbnb-t. Kutatásunk további részében megvizsgáltuk az Airbnb- és a hotelkínálat alakulását a magyarországi megyei jogú városokban, és összehasonlítottuk az árakat e két szállástípus között.

A kutatás során alkalmazott módszerek

A P2P- és a kereskedelmi szállásadás vizsgálata bonyolult feladat a hivatalos adatbázisok hiánya és hiányosságai, valamint a szürke- és feketegazdaság (be nem jelentett szállásadás) kiterjedtsége miatt (Dudás et al. 2016). Ennek alapján a kereskedelmi szállásadatokat a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) honlapjáról és kiadványaiból szereztük be, azonban a P2P-szállásadatok megismeréséhez saját adatgyűjtésre is

szükségünk volt. Korszerű, internetes adatgyűjtésen alapuló technikákat is alkalmaztunk (Pásztor et al. 2017). Az adatgyűjtés hatékonyságának növelése érdekében az Airbnb hatásait vizsgáló nemzetközi kutatási gyakorlatok alapján (Gibbs et al. 2017, Horn–Merante 2017, Ke 2017, Teubner et al. 2017, Wegmann–Jiao 2017) automatizáltuk a folyamatot, és web scraping technológiával, számítógépes program segítségével az Airbnb-adatokat közvetlenül azok honlapjáról (www.airbnb.com) kérdeztük le, az elemzésre kiválasztott 23 megyei jogú városra. A program lényege, hogy az előre definiált paraméterek alapján felkeresi az adott honlapot, és a megadott irányelvek alapján egy adatbázisba menti az oldalon található adatokat, további elemzés céljára (Olmedilla et al. 2016). A kutatásunkhoz a következő adatokat gyűjtöttük össze: (1) az Airbnb-szállások száma, típusa (teljes lakás, privát szoba, közös szoba) és földrajzi elhelyezkedése, (2) a szállások kapacitásadatai (férőhelyek, fürdőszobák, szobák száma), (3) a szállások ára, (4) az üzemeltetők száma, (5) az eltöltött vendégéjszakák utáni vélemények száma és azok értéke.

Annak érdekében, hogy az Airbnb-n kiadott szállások és a kereskedelmi szállások árait még pontosabban összehasonlíthassuk, a KSH hivatalos statisztikái mellett egy kiegészítő adatfelvételt is végeztünk a Trivago online metakereső oldal segítségével. E lekérdezés során hasonló eljárást alkalmaztunk, mint az Airbnb-adatok gyűjtésénél, azonban meg kell említenünk, hogy nem a Trivago az egyetlen internetes kereső felület online szállásfoglalásra. Ilyenek még az online utazási oldalak (például booking.com, szallas.hu), az online utazási irodák (például Expedia, Orbitz), vagy további metakereső oldalak (például Skyscanner, TripAdvisor) is. Az összehasonlító lekérdezések során azonban a Trivago felülete bizonyult a leginkább felhasználóbarátnak, a webfelület információtartalma is megfelelő volt a számunkra, továbbá a választott keresőnk listázta az online utazási oldalak és az online utazási irodák ajánlatait is. Alkalmazott módszerünk előnye, hogy a hivatalos statisztikáknál részletesebben mutatta az árak alakulását (Pásztor et al. 2017), azonban fontos kiemelni, hogy éppen a nagy adatmennyiség és az árak dinamikus változása miatt az adatok kezelése, a hivatalos statisztikákkal való összevetése és a következtetések levonása fokozott körültekintést igényelt. A lekérdezések során a program az általunk megadott paraméterek alapján (például utazók száma, szállás típusa, szállás helye) automatikusan lekérdezte az adatokat 2018. áprilisra, és a feldolgozás érdekében mentette azokat egy adatbázisba. A P2P-, illetve a kereskedelmi szállásadatoknál 1 fő 1 éjszakára vonatkozó szállásköltségeit kérdeztük le. Az adatok lekérdezése, feldolgozása és adatbázisba rendezése után megszerkesztettük és elemeztük a diagramokat.

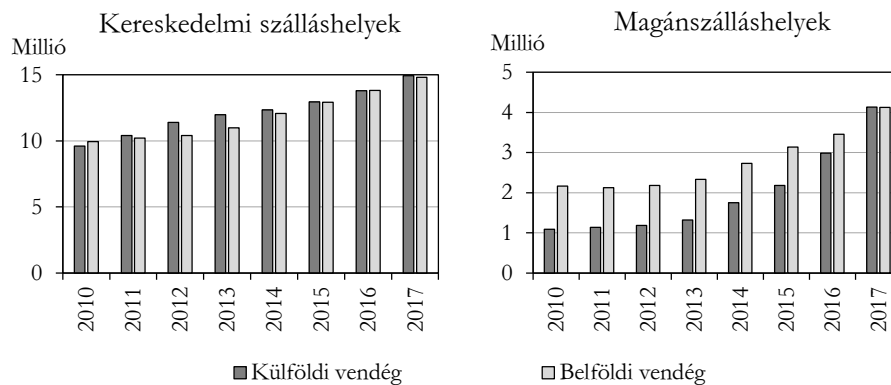
A szálláskereslet és -kínálat alakulása – az Airbnb térnyerése

Magyarországon a KSH adatai szerint a hagyományos szálláshelyeken regisztrált vendégéjszakák száma 2010 és 2017 között dinamikusan nőtt. 2017-ben a vendégforgalom megközelítette a 40 milliót, melynek 74,7%-át a kereskedelmi, 20,7%-át az

üzleti célú egyéb (továbbiakban magánszálláshelyek), 4,6%-át a nem üzleti célú szálláshelyeken regisztrálták. A vizsgált időszakban a hazánkban eltöltött külföldi és belföldi vendégéjszakák száma több mint 50%-kal emelkedett, ami éves szinten a külföldi vendégéjszakáknál átlagosan 6,5, a belföldieknél 5,9%-os bővülést jelentett. A magánszálláshelyek vendégéjszakáinak száma (külföldi és belföldi együtt) ennél nagyobb mértékben, 2,5-szeresére nőtt a vizsgált időszakban, és 2017-ben átlépte az évi 8 millió vendégéjszakát (1. ábra).

1. ábra

A vendégéjszakák számának alakulása a kereskedelmi és a magánszálláshelyeken
Number of tourism nights in public and private accommodation establishments
in Hungary

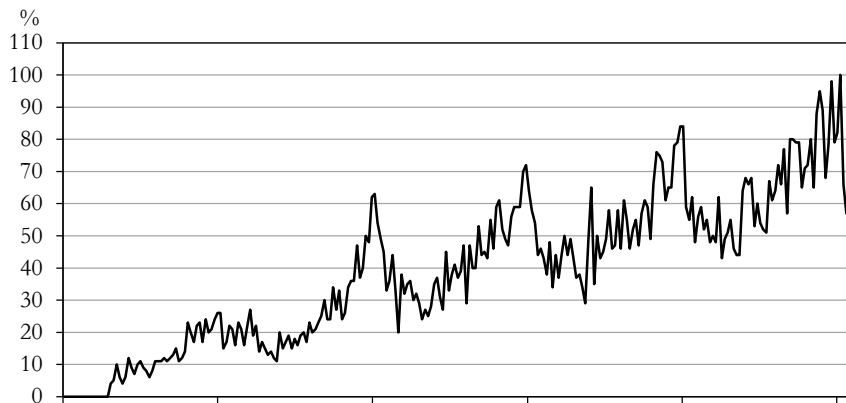

Forrás: KSH adatai alapján saját szerkesztés.

A KSH az Airbnb-n keresztül történő szálláskiadást a magánszálláshelyek kategóriába sorolja. A magánszálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma országosan először 2013-ban nőtt jelentősebben, vélhetően az Airbnb is ekkor vált közismertté hazánkban. Ez a növekedés azonban Budapestre összpontosult, amit jól mutat a google keresőben a budapesti Airbnb-re indított keresések számának alakulása (2. ábra), továbbá a budapesti Airbnb-szállások számának jelentős emelkedése is (Boros et al. 2016). 2013-tól éves szinten átlagosan körülbelül 20%-kal nőtt a magánszálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma. Ugyanakkor fontos, hogy az Airbnb-felhasználók elsősorban a külföldi vendégéjszakák számában jelennek meg a statisztikákban, ami a belföldinél dinamikusabban nőtt 2013 és 2017 között. Míg 2013-ban a külföldi vendégéjszakák száma a magánszálláshelyeken csak 64%-a volt a belföldinek, addig 2017-ben már a belföldinél több külföldi vendégéjszakát regisztráltak.

2. ábra

A budapesti Airbnb-re indított keresések relatív gyakoriságának* alakulása
 Relative frequency* of search Airbnb in Budapest, 2013-2018 – The monthly values are displayed as a percentage of the highest value of the analysed period

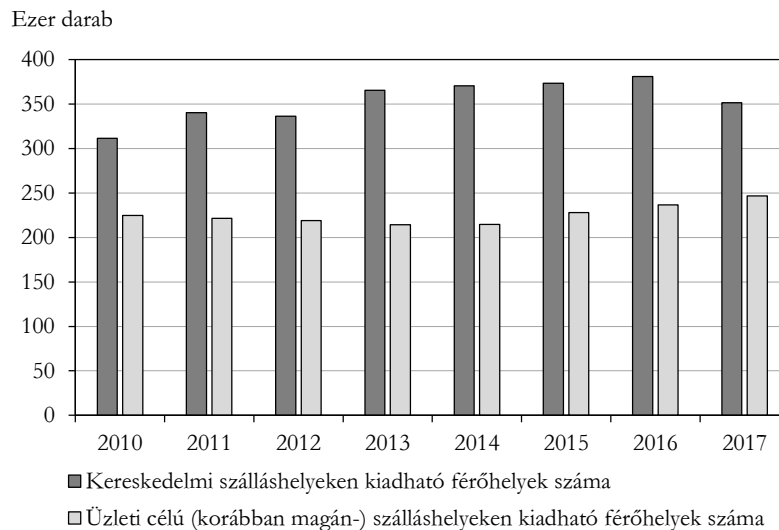

2013. augusztus 2014. augusztus 2015. augusztus 2016. augusztus 2017. augusztus 2018. augusztus

* Az adatok a vizsgált időszakban mért legnagyobb érdeklődés százalékában adják meg a havi keresések számát.
 Forrás: Google Trends.

3. ábra

A férőhelyek számának alakulása a kereskedelmi és a magánszálláshelyeken
 Capacity of public and private accommodation establishments

Forrás: KSH adatai alapján saját szerkesztés.

A keresleti oldallal szemben a kínálati oldal szerényebben nőtt, sőt egyes években a kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek száma még csökkent is (3. ábra). Míg a vizsgált időszakban a férőhelyek száma a kereskedelmi szálláshelyeken 12, addig a magánszálláshelyeken 9,7%-kal nőtt. Ha az adatokat 2013-tól (az Airbnb széles körű elterjedésétől) vizsgáljuk, akkor a magánszálláshelyek férőhelyeinek száma több mint 15%-kal nőtt, miközben a kereskedelmi szálláshelyeké 3,8%-kal csökkent.

Az Airbnb térnyerését az is jól mutatja, hogy míg 2010-ben a magánlakásokban regisztrált külföldi vendégéjszakák száma a szállodákban regisztráltaknak a 34%-át tette ki, addig 2017-ben már elérte a 82%-át, amikor is a magánszálláshelyeken eltöltött külföldi vendégéjszakák száma meghaladta a 4 milliót. Ez a dinamikus növekedés azonban elsősorban a fővárosban összpontosult. A vizsgált időszakban Budapesten a magánszállásadók száma több mint 7-szeresére és az ezekben kínált férőhelyek száma közel 5-szörösére nőtt, szemben a megyei jogú városok mérsékelt növekedésével (1. táblázat).

1. táblázat

Az üzleti célú (korábban magán-) szálláshelyek kapacitása
Capacity of private accommodation establishments, 2010-2017

Év	Szállásadók száma, fő			Férőhelyek száma, darab		
	országos	Budapest	megyei jogú városok ^{a)}	országos	Budapest	megyei jogú városok ^{a)}
2010	38 307	1 059	1 112	224 719	5 992	7 308
2011	37 129	1 100	1 088	221 546	6 671	7 452
2012	36 249	1 173	1 187	219 054	9 739	8 312
2013	35 636	1 695	1 203	214 213	7 586	8 254
2014	35 166	2 562	1 270	214 551	11 869	8 973
2015	37 237	4 047	1 345	228 076	19 808	9 719
2016	38 292	5 449	1 530	236 752	23 059	10 692
2017	40 996	7 255	1 812	246 718	30 039	12 249

^{a)} 2013 és 2017 között a megyei jogú városok adatai – adatvédelem miatt – Tatabánya nélkül szerepelnek.

Forrás: KSH adatai alapján saját szerkesztés.

Az említett koncentrációt támasztja alá a magánszálláshelyeken a külföldi vendégek vendégéjszakában mért vendégforgalmának alakulása is (2. táblázat). 2017-ben Budapesten regisztráltak a magánszálláshelyek külföldi vendégforgalmának több mint 62%-át, és a külföldi vendégforgalom 2010 és 2017 között közel 20-szorosára nőtt. Ezzel szemben a megyei jogú városokban (de országos szinten is) a növekedés mértéke és üteme is kisebb volt. Míg 2010-ben 1 112 magánszálláshelyen 7 308 férőhelyet kínáltak a megyei jogú városokban, addig 2017-ben 1 812 magánszálláshely, 12 249 férőhellyel üzemelt (1. táblázat), ahol a külföldi vendég-forgalom mindössze 4%-a realizálódott. Fontos azonban megjegyezni, hogy a KSH statisztikái csak az

önkormányzatoknál regisztrált szállásadókat és a náluk eltöltött vendégéjszakákat tartalmazzák, így a növekedés a regisztráltnál is nagyobb lehet, hiszen az Airbnb-n keresztül történő szállásadás még napjainkban is döntően az informális szektorban történik. Erre a statisztikai anomáliára mutatott rá Jancsik és szerzőtársainak (2018) tanulmánya is, amelyben megállapították, hogy Budapesten sokkal több Airbnb-n kínált szállás van a KSH statisztikáiban szereplőnél. Ennek alapján indokoltá vált a megyei jogú városoknál is hasonló összehasonlítás elkészítése, ami összeveti az Airbnb-n keresztül kiadott magán szálláshelyek számát, árát és azok különböző szolgáltatásait a kereskedelmi szálláshelyekével, továbbá feltárja a vizsgált piaci szegmens aktuális helyzetét. A következő fejezetben ezzel foglalkozunk részletesen.

2. táblázat

**Üzleti célú egyéb (korábban magán-) szálláshelyek
külföldi vendégéjszakáinak száma**

Number of foreign tourism nights in private accommodation establishments

Év	Országos	Budapest	Megyei jogú városok ^{a)}
2010	1 086 837	131 587	27 119
2011	1 137 485	144 983	35 787
2012	1 187 014	279 908	47 079
2013	1 323 673	395 146	59 737
2014	1 752 485	743 457	82 661
2015	2 181 923	1 106 099	98 374
2016	2 987 170	1 776 045	131 351
2017	4 135 241	2 583 442	168 268

^{a)} 2013 és 2017 között a megyei jogú városok adatai – adatvédelem miatt – Tatabánya nélkül szerepelnek.
Forrás: KSH adatai alapján saját szerkesztés.

Az Airbnb kínálata a megyei jogú városokban

Általános jellemzők

A kutatás során gyűjtött adatok a megyei jogú városok Airbnb kínálatát mutatják be 2018 áprilisában. A vizsgált hónapban a megyei jogú városokban 890 szállásadó nyújtott szolgáltatást, ami közel fele a KSH statisztikáiban szereplő magán szálláshelyeknek, és jelentősen elmarad a fővárosi Airbnb-kínálattól is, ami körülbelül 9 ezer aktív szállást jelentett 2018 áprilisában (www.airdna.co). A szállásadó oldalon hirdett szállások kapacitásadatait a szállodák adataival összehasonlítva megállapíthatjuk (3. táblázat), hogy az Airbnb-n hirdetettek száma meghaladja a kereskedelmi szálláshelyekét, azonban a kínált férőhelyek és a szobák száma messze elmarad a kereskedelmi szálláshelyek kínálatától, és a szállodák férőhelyeinek mindössze 14%-át kínálják, így közel sem töltenek be olyan jelentős szerepet, mint Budapesten, ahol ez az arány 50% körüli.

3. táblázat

A szálláskínálat jellemzői a megyei jogú városokban, 2018. április
Basic data on capacity of accommodations in cities with county rights, April 2018

Megnevezés	Szálláshelyek	Férőhelyek	Szobák
	száma		
Airbnb	890	3 739	1 440
Kereskedelmi szálláshelyek összesen	562	41 627	14 788
Ebből szálloda ^{a)}	212	20 332	8 540

^{a)} 2018 áprilisában a szállodák adatai – adatvédelem miatt – Dunaújváros, Kaposvár, Salgótarján, Szekszárd, Tatabánya és Zalaegerszeg nélkül szerepelnek.

Forrás: KSH adatai és egyéni adatgyűjtés alapján saját szerkesztés.

Az Airbnb szállástípus szerinti jellemzői a nemzetközi trendekhez is igazodnak (4. táblázat).

4. táblázat

Az Airbnb kínálata szállástípusonként a megyei jogú városokban, 2018. április
Basic data on lodgings offered by Airbnb in cities with county rights by accommodation type, April 2018

Jellemzők	Teljes lakás	Privát szoba	Közös szoba	Összesen
Szálláshelyek száma	628	255	7	890
	Ár, forint/éjszaka			
Átlag	13 426	14 028	5 853	13 539
Minimum	2 599	2 246	2 777	2 246
Maximum	160 399	21 615	12 000	160 399
	Férőhelyek száma, darab			
Száma	2 869	839	31	3 739
Átlag	4,57	3,25	4,43	4,20
Minimum	1	1	1	1
Maximum	16	16	16	16
	Ágyak száma, darab			
Átlag	3,18	2,39	3,83	2,96
Minimum	1	1	1	1
Maximum	20	23	8	23
	Értékelések			
Száma	6 256	1 033	34	7 323
Átlag	9,96	4,17	4,86	8,23
Minimum	0	0	0	0
Maximum	154	49	22	154
Átlagérték	4,83	4,61	5,00	4,81

Forrás: egyéni adatgyűjtés alapján saját szerkesztés.

A kínálatban a teljes lakások aránya 70,6, a privát szobáké a 28,6, a közös szobáké pedig 0,8%. Az oldalon elérhető szállásokat átlagosan 13 539 forintért lehet foglalni, azonban az árak széles sávban (2 246 és 160 399 forint között) mozognak. A teljes lakásokban és a privát szobákban közel azonos áron – 13,5–14 ezer forintos átlagáron –, míg közös szobában átlagosan 5 853 forintért szállhattunk meg 2018 áprilisában. Hangsúlyozni kell azonban, hogy az alacsony elemszám miatt a közös szobák szerepe és hatása nem számottevő, így a vizsgálat további részében eltekintünk tőlük. Az árak összevetésére a kétmintás t-próbát is alkalmaztunk a teljes lakások és a privát szobák között, és megállapítottuk, hogy a 883-as elemszám és szórásheterogenitás mellett az átlagárak statisztikailag szignifikánsan nem különböznek ($t: -4,23$, $\text{sig}: 0,673$). Az Airbnb-férőhelyek megoszlásában még nagyobb a koncentráció, ugyanis 77%-uk a teljes lakásokban összpontosul, amelyekben átlagosan 4,6 férőhely és 3,2 ágy található. Az Airbnb esetében a férőhely az elszállásolható vendégek számát jelenti, míg az ágyak száma azt, hogy hány darab ágy van az ingatlanban – függetlenül attól, hogy ezek egy- vagy kétszemélyesek. A férőhelyek és az ágyszám külön vizsgálatát az indokolta, hogy az egy-egy szálláshelyre jellemző kínálat szerkezete befolyásolja azt, hogy kik, azaz milyen célcsoport tagjai veszik igénybe legnagyobb eséllyel a szállást.

A meghirdetett Airbnb-szálláshelyek 90%-a a befogadóképességet tekintve a 6 fő és kevesebb kategóriába sorolható (5. táblázat). A leggyakoribb szállástípus 4 férőhellyel rendelkezik, ami a kínálat 29%-át adja, míg második helyen a 2 férőhellyel rendelkező szállások találhatók, 26%-os aránnyal. Ugyanakkor a kínálatban van 87 darab olyan szálláshely is, ami 6-nál több vendég, és ezek közül 42 szálláshely 9-nél több vendég elszállásolására alkalmas.

Az Airbnb alapkoncepciója a kezdetekkor azon alapult, hogy a tulajdonosok felesleges ingatlankapacitásaikat olyan vendégek számára adják bérbe, akiknek szállásra van szükségük. Ez később átalakult, ugyanis a magáncélú hasznosítás mellett egyre inkább előtérbe kerül az ingatlanok befektetési célú megvásárlása (Wachsmuth–Weisler 2018) és az Airbnb oldalon keresztül annak üzleti célú hasznosítása (Jancsik et al. 2018), a lakások szállodaként való üzemeltetése (Dudás et al. 2017c, Schneiderman 2014), vagyis amikor egy szállásadó a szállásadó oldalon keresztül történő kiadás céljából vásárol vagy bérel ingatlanokat, és egyszerre több ingatlant is hirdet az Airbnb felületén. A nemzetközi szakirodalom az egynél több ingatlant kínáló szállásadókat tekinti „professzionális” üzleti felhasználóknak. A megyei jogú városokban ez a jelenség kevésbé van jelen (6. táblázat), ugyanis a lakások 57%-át egy szállásadó üzemelteti, szemben például a fővárossal, ahol többségben vannak az üzleti szállásadók, és a lakások több mint felét ők kezelik (Jancsik et al. 2018). Mindemmel az értékelések száma azt is megmutatja, hogy mennyire professzionális szinten folytatják a szállásadók tevékenységüket (Dudás et al. 2017c, Quattrone et al. 2016), ugyanis az értékelések nagy száma magas forgalomra enged következtetni. Az értékelések mennyisége és tartalma fontos a bizalom kialakításában és fenntartásá-

ban, mivel hozzájárul a kedvező imázs megteremtéséhez és megőrzéséhez, ami elősegítheti a korábbi vendégek visszatérését és az új látogatók vonzását (Bódis–Michalkó 2017, Horváth 2016, Smith et al. 2018).

5. táblázat

Airbnb-szálláshelyek a megyei jogú városokban, a férőhelyek és a fürdőszobák száma alapján, 2018. április

Characteristics of Airbnb accommodations based on the number of available places and bathrooms, April, 2018

A férőhelyek száma szerint				A fürdőszobák száma szerint			
Férőhely	Szálláshely, darab	Megoszlás, %	Átlagos szállásár, forint/éjszaka	Fürdőszobák száma ^{a)}	Szálláshely, darab	Megoszlás, %	Átlagos szállásár, forint/éjszaka
1	23	2,58	7 207	1	723	82,63	13 015
2	235	26,40	11 769	1 ^{b)}	57	6,51	13 306
3	104	11,69	10 172	2	47	5,37	19 805
4	262	29,44	14 232	2 ^{b)}	9	1,03	17 546
5	90	10,11	13 422	3	18	2,06	18 049
6	89	10,00	17 524	3 ^{b)}	8	0,91	9 750
7	16	1,80	13 866	4	3	0,34	44 053
8	27	3,03	18 546	4 ^{b)}	1	0,11	4 500
9	2	0,22	26 036	5	3	0,34	15 381
10	10	1,12	32 131	5 ^{b)}	–	–	–
11	3	0,34	22 267	6+	6	0,69	9 633
12	6	0,67	18 450				
13	4	0,45	35 889				
14	2	0,22	7 500				
15	1	0,11	19 243				
16	16	1,80	7 023				

^{a)} 15 szálláshely esetében nem volt megadva fürdőszobaszám, illetve az sem, hogy nincs az adott helyen fürdőszoba.

^{b)} A WC a fürdőszobától külön helyiségben található.

Forrás: egyéni adatgyűjtés alapján saját szerkesztés.

A megyei jogú városokban a vélemények több mint 85%-a a teljes lakásokhoz köthető. Míg ebben a szállástípusban átlagosan 9,96, addig a privát szobáknál átlagosan 4,17 vélemény érkezett a vendégektől (4. táblázat). A vélemények értékeinek határozott különbségei heterogén szórás mellett statisztikai szempontból is szignifikánsak (t : 3,368, sig: 0,000). Mindemellett a vendégek elégedettebbek a teljes lakásokban kapott szolgáltatásokkal, mert kéttizeddel magasabb értékeléseket adtak átlagosan az ott eltöltött vendégéjszakák után. Ezt a független kétmintás t -próba is

alátámasztotta, hiszen heterogén szórás mellett szignifikánsan ($t: 2,625$, $sig: 0,010$) eltért a két csoport átlaga. Fontos azonban kiemelni, hogy míg a teljes lakásoknál a szállásadók fele, addig a privát szobáknál a 70%-a nem rendelkezik értékeléssel, ami a statisztikai vizsgálatnál a teljes elemszámot 414-re mérsékelte. Ez arra utalhat, hogy a viszonylag „bejártott” és üzletszerűen üzemeltetett szálláshelyeket gyakrabban veszik igénybe. A 6. táblázat adataiból továbbá azt is megtudhatjuk, hogy az egy szállásadó által üzemeltetett ingatlanok számának növekedésével, ha kismértékben is, de csökken az értékelések átlagos értéke, ami arra enged következtetni, hogy minél kevesebb ingatlant üzemeltet valaki, annál jobb minőségű szolgáltatást tud biztosítani, ami a felhasználói elégedettségben is tükröződhet, további megnövekedett keresletet indukálva.

6. táblázat

Airbnb-kínálat a megyei jogú városokban a szállásadók által üzemeltetett ingatlanok száma alapján, 2018. április

Characteristics of Airbnb supply based on the number of properties owned by the host, April 2018

Üzemeltetett ingatlanok száma	Szállásadók száma	Megoszlás, %	Átlagos szállásár, forint/éjszaka	Vélemények száma	Átlagos értékelés
1	510	57,30	13 150	4 471	4,85
2	72	16,18	11 466	1 345	4,82
3	31	10,45	12 051	777	4,71
4	9	4,04	13 451	142	4,67
5	6	3,37	9 440	375	4,68
6	5	3,37	39 270	116	4,70
7	2	1,57	7 794	82	4,81
8	1	0,90	9 750	–	–
9	–	–	–	–	–
10	–	–	–	–	–
11	–	–	–	–	–
12	1	1,35	20 125	10	3,50
13	1	1,46	15 169	5	5,00

Forrás: egyéni adatgyűjtés alapján saját szerkesztés.

Területi eloszlás

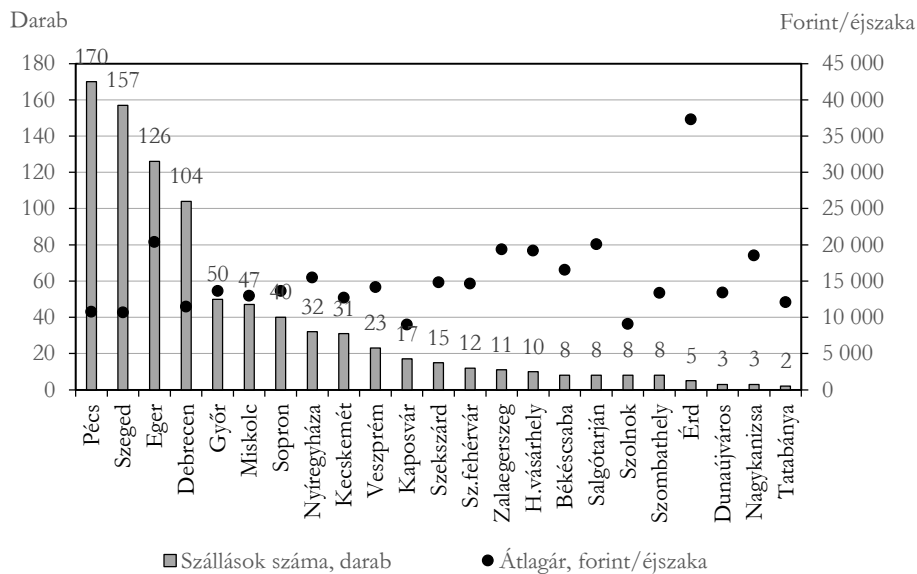
Az adatok elemzéséből megállapítható, hogy az Airbnb-szállások megoszlása a megyei jogú városok között meglehetősen egyenlőtlen (4. ábra), és döntően 4 városban koncentrálnak. Pécs rendelkezik a legnagyobb kínálattal (170), majd Szeged (157), Eger (126) és Debrecen (104) következik a sorban, Dunaujvárosban (3), Nagykanizsán (2) és Tatabányán (2) az Airbnb jelenléte szinte elhanyagolható. A P2P-

szállásadás tehát elsősorban azokban a megyei jogú városokban emelkedik ki, ahol a kereskedelmiszállás-férőhelyek száma is magas (Bálint–Magyar-Papp 2016), bár ez nem minden város esetében érvényesül, ugyanis Miskolcon az Airbnb-kínálat a meghatározó magán- és kereskedelmi szálláskínálat mellett is mérsékeltnek tekinthető. Az Airbnb napi átlagáraiban is jelentős szóródás figyelhető meg az egyes városoknál, amit a 4. ábra is jól szemléltet, azonban a szállásárak így is döntően a 10–20 ezer forintos sávban mozognak, leszámítva Érdet, ahol 35 ezer forint feletti napi átlagáron foglalhatunk ilyen típusú szállást. E magas átlagárát a kínált szállások alacsony száma magyarázza.

4. ábra

Az Airbnb-szálláshelyek száma és átlagára a megyei jogú városokban, 2018. április

Number and average price of Airbnb accommodations in cities with county rights, April 2018

Forrás: egyéni adatgyűjtés alapján saját szerkesztés.

A kutatás során megvizsgáltuk azt is, hogy mennyire jelent versenytársat az Airbnb a hagyományos szálláshelyek számára. Összehasonlítottuk tehát a 4 legjelentősebb Airbnb-potenciállal rendelkező megyei jogú városban (Pécs, Szeged, Eger, Debrecen) az Airbnb-n keresztül kiadott magánszállások átlagárait a KSH által közzétett kereskedelmi szálláshelyek – esetünkben a hotelek és panziók – átlagos szállásáraival, valamint a KSH-adatok árnyalása céljából további áradatakat is gyűjtöttünk egy online metakereső oldalról (7. táblázat). Az Airbnb esetében külön vizsgáltuk a

teljes lakások, valamint a privát szobák árait annak érdekében, hogy még részletesebben bemutassuk a kiemelt városokban jellemző árviszonyokat.

7. táblázat

A különböző szállástípusok kapacitása és átlagára, 2018. április
Different types of accommodation by capacity and average rates April 2018

Város	Airbnb			Hotel	Panzió
	Teljes lakás	Privát szoba	Összesen ^{a)}		
	Szállásadók száma				
Debrecen	67	36	104	16	16
Eger	82	43	126	18	18
Pécs	127	42	170	21	13
Szeged	124	32	157	20	13
	Átlagos szállásár, forint/éjszaka ^{b)}				
Debrecen	12 428	9 804	11 448	17 875	11 136
Eger	14 528	31 694	20 366	17 397	10 878
Pécs	11 763	7 922	10 762	11 561	9 506
Szeged	10 935	9 838	10 677	15 920	11 262
	Legolcsóbb szállásár, forint/éjszaka ^{c)}				
Debrecen	3 000	2 547	3 000	11 019	7 000
Eger	4 000	4 900	4 000	9 969	7 399
Pécs	3 800	2 246	2 246	8 505	6 231
Szeged	4 000	3 000	3 000	11 838	7 259
	Legdrágább szállásár, forint/éjszaka ^{c)}				
Debrecen	160 339	27 900	160 339	40 499	16 823
Eger	53 000	150 000	150 000	31 923	15 950
Pécs	123 635	23 800	123 635	26 480	20 561
Szeged	41 693	22 089	41 693	43 178	17 134
	Az 5 legolcsóbb szállás átlagára, forint/éjszaka ^{c)}				
Debrecen	3 384	3 109	2 849	13 291	9 217
Eger	4 720	5 632	4 656	12 754	9 279
Pécs	4 340	3 098	3 088	11 779	9 001
Szeged	4 587	4 079	3 817	14 907	8 067

^{a)} Közös szobákkal együtt.

^{b)} A hotelek és a panziók esetében a KSH hivatalos statisztikái alapján.

^{c)} A hotelek és a panziók esetében a Trivago alapján saját számítás.

Forrás: KSH, trivago.com és az airbnb.com adatai alapján saját szerkesztés.

A legnagyobb Airbnb-kínálatot felvonultató 4 városban az oldalon feltüntetett árakat tekintve 3 város (Debrecen, Pécs, Szeged) hasonló pályán mozog, míg Eger-nél teljesen eltérő tendenciák figyelhetők meg. Az eredmények jól mutatják, hogy az előbbi városok esetében az Airbnb-átlagárak 10–11 ezer forint körüliek, valamint a

teljes lakások napi átlagára magasabb, mint a privát szobáké. Ezzel szemben Egerben az Airbnb-átlagár 20 ezer forint körül mozog, továbbá a privát szobák foglalása duplájába kerül a teljes lakásokénak. Ez részben arra vezethető vissza, hogy Egerben a másik 3 városnál is erősebb a turisztikai szektor szerepe, ugyanis több „professzionális” Airbnb-szállásadó is megtalálható a városban. Ezek magas szintű szolgáltatásokat nyújtó, magasabb árfekvésű ingatlanokat kínálnak rövid távú szállásként az oldalon, aminek köszönhetően e szállások átlagára is magasabb. Mindemellett a turizmus jelentőségét az is mutatja, hogy Egerben az ezer lakosra jutó kereskedelmi férőhelyek száma 75, addig a másik 3 városban 20–30 körüli, de hasonlóak a trendek az ezer lakosra jutó Airbnb-férőhelyek számát tekintve is. Így az említett 3 városban az Airbnb-szállások meghatározásánál inkább az egyetemváros funkció és az ahhoz kapcsolódó kereslet a meghatározó, így esetükben magasabb az alacsonyabb árfekvésű, rövid távú szállások száma. Az egyes szállástípusok napi átlagárait összehasonlítva megállapítható, hogy az Airbnb árai a panziók által kínált árszínvonalon mozognak (kivéve Eger), így a legtöbb esetben olcsóbbak és versenyképesebbek a hotelek által kínált szállásáraknál, és ezzel az olcsóbb árral vélhetően ellensúlyozni tudják a hotelek által nyújtott többlétszolgáltatásokat, mint amilyen például a 24 órás recepció szolgáltatás, étterem, parkoló vagy bizonyos szállodák esetén a fitness- és wellness szolgáltatások.

Ha az átlagárak mellett összehasonlítjuk az egyes városokban a különböző szállástípusok legolcsóbb és legdrágább szállásárait, figyelemre méltó különbségek rajzolódnak ki. A legolcsóbb szállásáraknál az Airbnb mind a teljes lakásoknál, mind a privát szobáknál nemcsak a hotelszobák, de a panziók árainál is olcsóbb szállásárakat kínál. Hasonló tendencia figyelhető meg, ha az 5 legolcsóbb szállásárat vesszük figyelembe az egyes városokban, ugyanis az Airbnb sokkal versenyképesebb árakat tud kínálni a kereskedelmi szállásadókkal szemben. Ellenben a legdrágább szállásárak tekintetében az Airbnb kiemelkedik, viszont ennek fejében olyan plusz szolgáltatásokat kínál az egyes szállásokon, amelyek a szállodák és a panziók kínálatából hiányoznak.

Összefoglalás

Kutatásunkban a rövid távú szállásszolgáltatás (Airbnb) helyzetét elemeztük a megyei jogú városokban, összehasonlítva a kereskedelmi szálláshelyek kínálatával. Eredményeink azt mutatják, hogy az Airbnb döntően nagyvárosi jelenség, valamint a jelentős turisztikai vonzerővel és potenciállal rendelkező városokban, térségekben terjedt el (Adamiak 2018). Magyarországon a megyei jogú városokban is jelen van az Airbnb, ugyanakkor mind a kínált szállások számát, mind az ezer lakosra jutó Airbnb-szálláshelyek számát tekintve jelentősen elmarad a budapesti kínálattól. Azaz a P2P-szállásadás nagyvárosi jellege továbbra is meghatározó, ugyanakkor jelentős különbségekkel.

Az eredményeket összegezve megállapítható, hogy az Airbnb-kínálat a vizsgált városokban illeszkedik a nemzetközi (Abdar–Yen 2017) és a budapesti trendekhez (Boros et al. 2018, Jancsik et al. 2018), így a kínálatban a teljes lakások vannak többségben, és a közös szobák aránya elhanyagolható. A megyei jogú városok között az Airbnb-szállások számát tekintve 4 város emelkedik ki (Pécs, Szeged, Eger, Debrecen), azonban az eredményeink azt mutatják, hogy nem jelenthető ki egyértelműen, hogy az Airbnb szerepe azokban a városokban meghatározó, amelyek eleve jelentősebb kereskedelmiszálláshely-kapacitással és -forgalommal rendelkeznek, illetve a településméret sem tekinthető meghatározó tényezőnek.

Vizsgálatunk azt is megerősítette, hogy az Airbnb által kínált szállásárak versenyképesek a kereskedelmi szálláshelyek áraival. Az Airbnb-n kínált szállások hasonló árszínvonalon mozognak, mint a panziók árai, és sokkal versenyképesebbek, mint a hotelek árai, ami arra enged következtetni, hogy az olcsóbb árak ellensúlyozzák azoknak a szolgáltatásoknak a hiányát, amelyek a hotelek esetében a vendégek rendelkezésére állnak. A kutatás azt is jól körvonalazza, hogy az Airbnb esetében is érvényesülhet a közösségi gazdaság, a helyi társadalmi folyamatok befolyásoló hatása, hiszen a jelentős turisztikai vonzerővel rendelkező Egerben sokkal magasabb áron foglalhatók a szállások, mint a hasonló számú Airbnb-szállással rendelkező Pécsen, Szegeden vagy Debrecenben.

Az adatgyűjtés jövőbeni szisztematikus megismétlésével további kutatás tárgyát képezheti az Airbnb terjedésének figyelemmel kísérése, valamint a vizsgálat kiterjesztése más hazai, nemzetközi (turisztikai) régióra és desztinációra is, ami széles körű összehasonlítást biztosítana. A településhierarchián belüli térnyerés mellett lehetővé tenné a következő kérdések elemzését is: (1) hogyan jelenik meg a kisebb városokban a P2P-szállásadás, (2) az Airbnb helyi hatásai mennyiben különböznek a nagyvárosokban megfigyeltektől, (3) mi befolyásolja az Airbnb megjelenését a különböző országok alacsonyabb településhierarchia-szintjein? Ehhez kapcsolódóan érdemes lenne mélyebben megvizsgálni az Airbnb-nek a hotelekre és az adott települések ingatlanpiacára gyakorolt hatásait is, továbbá azokat összehasonlítani a nemzetközi trendekkel.

Köszönetnyilvánítás

A tanulmányban ismertetett kutatás a 128015 számú „A magyarországi közösségi szállásadás földrajzi vizsgálata” projekt részeként, a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alap támogatásával valósult meg.

IRODALOM

ABDAR, M. –YEN, N. Y. (2017): Understanding regional characteristics through crowd preference and confidence mining in P2P accommodation rental service *Library Hi Tech* 35 (4): 521–541. <https://doi.org/10.1108/lht-01-2017-0030>

- ADAMIAK, C. (2018): Mapping Airbnb supply in European cities *Annals of Tourism Research* 71 (C): 67–71. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2018.02.008>
- BÁLINT, D.–MAGYAR-PAPP, J. (2016): Megosztáson alapuló gazdaság a turizmus szektorban: Esettanulmány Pécsről. In: PAJTÓKNÉ TARI, I. (szerk.) *Magyar Földrajzi Napok 2016* pp. 676–686., Eszterházy Károly Egyetem, Magyar Földrajzi Társaság, Agraria Geografia Alapítvány, Eger.
- BÁLINT, D.–TRÓCSÁNYI, A. (2016): New ways of mobility: the birth of ridesharing. A case study from Hungary *Hungarian Geographical Bulletin* 65 (4): 391–405. <https://doi.org/10.15201/hungeobull.65.4.7>
- BÓDIS G.–MICHALKÓ, G. (2017) Jöttünk, láttunk visszatérünk: a visszatérő turisztikai forgalom. *Területi Statisztika* 57 (3): 294–310. <https://doi.org/10.15196/ts570303>
- BOROS, L.–DUDÁS, G. (2017): A közösségi szállásadás konfliktusai és dilemmái *Földrajzi Közlemények* 141 (3): 288–298.
- BOROS, L.–DUDÁS, G.–KOVALCSIK, T.–PAPP, S.–VIDA, GY. (2018): Airbnb in Budapest: Analysing spatial patterns and room rates of hotels and peer-to-peer accommodations *GeoJournal of Tourism and Geosites* 21 (1): 26–38.
- BOROS, L.–DUDÁS, G.–PÁL, V. (2016): Webes adatgyűjtés lehetőségei az Airbnb vizsgálatában In: Varga, Á. (szerk.) *Földrajzi Információs Rendszerek gyakorlati alkalmazása* pp. 93–105., Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest.
- BOTSMAN, R.–ROGERS, R. (2011): *What's mine is yours* New York: Harper Business.
- BUCHER, E.–FIESELER, C.–LUTZ, C. (2016): What's mine is yours (for a nominal fee) – Exploring the spectrum of utilitarian to altruistic motives for Internet-mediated sharing *Computers in Human Behaviour* 62: 316–326. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.04.002>
- BUDA, G.–LEHOTA, J. (2017): Az internetalapú közösségi gazdálkodás formái *Gazdaság és Társadalom* 9 (2): 23–46. <https://doi.org/10.21637/gt.2017.2.02>
- CHOI, K.-H.–JUNG, J.–RYU, S.–KIM, S.-D.–YOON, S.-M. (2015): The relationship between Airbnb and the Hotel Revenue: In the Case of Korea *Indian Journal of Science and Technology* 8 (26): 1–8. <https://doi.org/10.17485/ijst/2015/v8i26/81013>
- DUDÁS, G.–BOROS, L.–KOVALCSIK, T.–KOVALCSIK, B. (2017a): Az Airbnb térbeliségének vizsgálata raszteres adatábrázolási technika alkalmazásával In: BALÁZS, B. (szerk.) *Az elmélet és gyakorlat találkozása a térinformatikában* pp. 97–104., Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
- DUDÁS, G.–BOROS, L.–KOVALCSIK, T.–KOVALCSIK, B. (2017b): The visualisation of the spatiality of Airbnb in Budapest using 3-band raster representation *Geographica Technica* 12 (1): 23–30. https://doi.org/10.21163/gt_2017.121.03
- DUDÁS, G.–BOROS, L.–PÁL, V. (2016): Közöségi szállásadás Budapesten – Az Airbnb térnyerése *Településföldrajzi Tanulmányok* 5 (3-4): 66–83.
- DUDÁS, G.–VIDA, GY.–KOVALCSIK, T.–BOROS, L. (2017c): A socio-economic analysis of Airbnb in New York City *Regional Statistics* 7 (1): 135–151. <https://doi.org/10.15196/rs07108>
- EDELMAN, B.–LUCA, M.–SVIRSKY, D. (2017): Racial Discrimination in the Sharing Economy – Evidence from a Field Experiment *America Economic Journal: Applied Economics* 9 (2): 1–22. <https://doi.org/10.1257/app.20160213>

- ERT, E.–FLEISCHER, A.–MAGEN, N. (2016): Trust and reputation in the sharing economy: The role of personal photos in Airbnb *Tourism Management* 55: 62–73. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2016.01.013>
- FANG, B.–YE, Q.–LAW, R. (2016): Effect of Sharing Economy on Tourism Industry Employment *Annals of Tourism Research* 57: 264–267. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2015.11.018>
- FRENKEN, K. (2017): Political economies and environmental futures for the sharing economy *Philosophical Transactions of the Royal Society A*, 375: 20160367. <https://doi.org/10.1098/rsta.2016.0367>
- FRENKEN, K.–SCHOR, J. (2017): Putting the sharing economy into perspective *Environmental Innovations and Societal Transitions* 23: 3–10. <https://doi.org/10.1016/j.eist.2017.01.003>
- GANSKY, L. (2010): *The mesh: Why the future of business is sharing* Penguin.
- GIBBS, C.–GUTTENTAG, D.–GRETZEL, U.–MORTON, J.–GOODWILL, A. (2017): Pricing in the sharing economy: a hedonic pricing model applied to Airbnb listings *Journal of Travel & Tourism Marketing* 35 (1): 46–56. <https://doi.org/10.1080/10548408.2017.1308292>
- GUNTER, U.–ÖNDER, I. (2017): Determinants of Airbnb demand in Vienna and their implications for the traditional accommodation industry *Tourism Economics* 24 (3): 270–293. <https://doi.org/10.1177/1354816617731196>
- GUTIÉRREZ, J.–GARCÍA-PALOMARES, J. C.–ROMANILLOS, G.–SALAS-OLMEDO, M. H. (2017): The eruption of Airbnb in tourist cities: Comparing spatial patterns of hotels and peer-to-peer accommodation in Barcelona *Tourism Management* 62: 278–291. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2017.05.003>
- GUTTENTAG, D. (2013): Airbnb: Disruptive Innovation and the Rise of an Informal Tourism Accommodation Sector *Current Issues in Tourism* 18 (12): 1192–1217. <https://doi.org/10.1080/13683500.2013.827159>
- GUTTENTAG, D.–SMITH, S. (2017): Assessing Airbnb as a disruptive innovation relative to hotels: Substitution and comparative performance expectations *International Journal of Hospitality Management* 64: 1–10. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2017.02.003>
- GUTTENTAG, D.–SMITH, S.–POTWARKA, L.–HAVITZ, M. (2017): Why Tourist Choose Airbnb: A Motivation-Based Segmentation Study *Journal of Travel Research* 57 (3): 342–359. <https://doi.org/10.1177/0047287517696980>
- GYÓDI, K. (2018): Airbnb and the hotel industry in Warsaw: An example of the sharing economy? *Central European Economic Journal* 2 (49): 23–34. <https://doi.org/10.1515/ceej-2017-0007>
- HAJIBABA, H.–DOLNICAR, S. (2017): Regulatory Reactions Around the World In: DOLNICAR, S. (ed.) *Peer-to-Peer Accommodation Networks* pp. 120–136., Goodfellow Publishers, Oxford. <https://doi.org/10.23912/9781911396512-3609>
- HORN, K.–MERANTE, M. (2017): Is home sharing driving up rents? Evidence from Airbnb in Boston *Journal of Housing Economics* 38: 14–24. <https://doi.org/10.1016/j.jhe.2017.08.002>
- HORVÁTH, E. ZS. (2016): Assessing the regional impact based on destination image. *Regional Statistics* 6 (1): 164–192. <https://doi.org/10.15196/RS06109>

- JANCSIK, A.–MICHALKÓ, G.–CSERNYIK, M. (2018): Megosztás megosztottság nélkül - az Airbnb és a budapesti szálláshelypiac átalakulása *Közgazdasági Szemle* 65 (3): 259–286. <https://doi.org/10.18414/ksz.2018.3.259>
- JEFFERSON-JONES, J. (2015): Airbnb and the Housing Segment of the Modern “Sharing Economy”: Are Short-Term Rental Restrictions an Unconstitutional Taking? *Hastings Constitutional Law Quarterly* 42: 557–575.
- JUNG, J.–YOON, S.–KIM, S.–PARK, S.–LEE, K-P.–LEE, U. (2016): Social or financial goals? Comparative analysis of user behaviours in couchsurfing and Airbnb *Proceedings of the 2016 ACM Conference on Human Factors in Computing Systems*: 2857–2863.
- KAPLAN, R. A.–NADLER, M. L. (2015): Airbnb: a case study in occupancy regulation and taxation *The University of Chicago Law Review Dialogue* 82 (1): 103–105.
- KARAKASNÉ MORVAY, K. (2017): Satisfaction and Characteristics of Airbnb demand in Budapest *Zbornik Radova Departmana Za Geografiju Turizam I Hotelijertstvo* 42 (2): 76–88.
- KARLSSON, L.–DOLNICAR, S. (2016): Someone’s been sleeping in my bed *Annals of Tourism Research* 58: 159–162. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2016.02.006>
- KE, Q. (2017): Sharing Means Renting?: An Entire-marketplace Analysis of Airbnb *Proceedings of the 2017 ACM on Web Science Conference (2017)*: 131–139. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2902840>
- KLJUCNIKOV, A. –KRAJCIK, V. –VICNÚROVÁ, Z. (2018): International sharing economy: the case of Airbnb in the Czech Republic *Economics and Sociology* 11 (2): 126–137.
- MALHOTRA, A.–VAN ALSTYNE, M. (2014): The dark side of the sharing economy ... and how to lighten it *Communication of the ACM* 57 (11): 24–27. <https://doi.org/10.1145/2668893>
- MATZLER, K.–VEIDER, V.–KATHAN, W. (2015): Adapting to the Sharing Economy *MIT Sloan Management Review* 56 (2): 70–77.
- M. BARNA, K.–PAPP, ZS. (2017): Az idegenforgalmi adó volumenének és felhasználásának területi különbségei, 2000-2013 *Területi Statisztika* 57 (82): 224–243. <https://doi.org/10.15196/ts570206>
- MÖHLMANN, M. (2015): Collaborative consumption: determinants of satisfaction and the likelihood of using a sharing economy option again *Journal of Consumer Behaviour* 14 (3): 193–207. <https://doi.org/10.1002/cb.1512>
- MUNOZ, P.–COHEN, B. (2017): Mapping out the sharing economy: A configurational approach to sharing business modeling *Technological Forecasting & Social Change* 125: 21–37. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.03.035>
- MURILLO, D.–BUCKLAND, H.–VAL, E. (2017): When the sharing economy becomes neoliberalism on steroids: Unravelling the controversies *Technological Forecasting & Social Change* 125: 66–76. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.05.024>
- OLMEDILLA, M.–MARTÍNEZ-TORRES, M. R.–TORAL, S. L. (2016): Harvesting Big Data in social science: A methodological approach for collecting online user-generated content *Computer Standards & Interfaces* 46: 79–87. <https://doi.org/10.1016/j.csi.2016.02.003>
- OSKAM, J.–BOSWIJK, A. (2016): Airbnb: the future of networked hospitality businesses *Journal of Tourism Futures* 2 (1): 22–42 <https://doi.org/10.1108/jtf-11-2015-0048>

- PÁSZTOR, M.–UGRÓSDY, GY.–VILLÁNYI, J. (2017): A fogyasztói árstatisztika gyűjtésének módjai. In: LEHOTA, J. (szerk.) *Életem a felsőoktatásban: Dr. Molnár József 70 éves pp.* 37–43., Szent István Egyetem Kiadó, Gödöllő.
- PIZAM, A. (2014): Peer-to-peer travel: Blessing or blight? *International Journal of Hospitality Management* 38: 118–119. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2014.02.013>
- QUATTRONE, G.–PROSERPIO, D.–QUERCIA, D.–CAPRA, L.–MUSOLESI, M. (2016): *Who benefits from the “sharing” economy of Airbnb?* Proceedings of the 25th International Conference on World Wide Web, 1385–1394. <https://doi.org/10.1145/2872427.2874815>
- RANCHORDÁS, S.–ZUREK, K.–GEDEON, ZS. (2016): Home-Sharing in the Digital Economy: The cases of Brussels, Stockholm and Budapest *Impulse Paper prepared for the European Commission*.
- SMITH, M. –EGEDY, T. – CSIZMADY, A. – JANCSIK, A. –OLT, G. –MICHALKÓ, G. (2017): Non-planning and tourism consumption in Budapest's inner city *Tourism Geographies* 20: 524–548. <https://doi.org/10.1080/14616688.2017.1387809>
- SMITH, M. –SULYOK, J. –JANCSIK, A. –PUCZKÓ, L. –KISS, K. –SZIVA, I. –PAPP-VÁRY, A.F. –MICHALKÓ, G. (2018): Nomen est omen – Tourist image of the Balkans. *Hungarian Geographical Bulletin* 67 (2): 173–188. <https://doi.org/10.15201/hungeobull.67.2.5>
- STEPHANY, A. (2015): *The Business of Sharing – Making in the New Sharing Economy*. Palgrave MacMillan, New York. <https://doi.org/10.1057/9781137376183>
- TEUBNER, T.–HAWLITSCHKEK, F.–DANN, D. (2017): Price determinants on Airbnb: How reputation pays off in the sharing economy *Journal of Self-Governance and Management Economics* 5 (4): 53–80. <https://doi.org/10.22381/jsme5420173>
- TEUBNER, T.–SAADE, N.–HAWLITSCHKEK, F.–WEINHARDT, C. (2016): It's only pixels, badges, and stars: On the economic value of reputation on Airbnb *Australasian Conference on Information Systems*, Wollongong, Australia.
- TUSSYADIAH I. P. (2015): An Exploratory Study on Drivers and Deterrents of Collaborative Consumption in Travel. In: TUSSYADIAH, I. P.–INVERSINI A. (eds.) *Information and Communication Technologies in Tourism 2015* pp. 817–830., Springer International Publishing, Switzerland. https://doi.org/10.1007/978-3-319-14343-9_59
- TUSSYADIAH, I. P.–PESONEN, J. (2016): Impacts of Peer-to-Peer Accommodation Use on Travel Patterns *Journal of Travel Research* 55 (8): 1022–1040. <https://doi.org/10.1177/0047287515608505>
- WACHSMUTH, D.–CHANEY, D.–KERRIGAN, D.–SHILLOLO, A.–BASALAEV-BINDER, R. (2018): The High-Cost of Short-Term Rentals In New York City *School of urban Planning, McGill University*.
- WACHSMUTH, D.–WEISLER, A. (2018): Airbnb and the rent gap: Gentrification through the sharing economy *Environment and Planning A*: 1–24. <https://doi.org/10.1177/0308518x18778038>
- WEGMANN, J.–JIAO, J. (2017): Taming Airbnb: Toward guiding principles for local regulation of urban vacation rentals based on empirical results from five US cities *Land use Policy* 69: 494–501. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2017.09.025>

- XIE, K. L.–KWOK, L. (2017): The effects of Airbnb's price positioning on hotel performance *International Journal of Hospitality Management* 67: 174–184. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2017.08.011>
- ZERVAS, G.–PROSERPIO, D.–BYERS, J. (2017): The Rise of the Sharing Economy: Estimating the Impact of Airbnb on the Hotel Industry *Journal of Marketing Research* 54 (5): 687–705. <https://doi.org/10.1509/jmr.15.0204>

INTERNETES HIVATKOZÁSOK

- 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet: A szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/index.php?menuindex=200&pageindex=kozltart&ev=2009&szam=148>
- AIRBNB (2018): *Fast facts* Letöltve: <https://press.atairbnb.com/fast-facts/>
- ALVARADO, C.–HENNIS, S.–HAYWOOD, J. (2016): STR: Airbnb's impact on NYC's boroughs *Hotel News Now* Letöltve: <http://www.hotelnewsnow.com/Articles/30455/STR-Airbnbs-impact-on-NYCs-boroughs>
- BOTSMAN, R. (2015): *Defining the sharing economy: What is Collaborative Consumption – And What isn't?* Fastcompany Letöltve: <https://www.fastcompany.com/3046119/defining-the-sharing-economy-what-is-collaborative-consumption-and-what-isnt>
- CORSUN, D. L.–XIE, K. L.–YOUNG, C. A. (2016): *Short-term rental in Denver, CO* Letöltve: www.cpr.org/sites/default/files/du-short-term-rental.pdf
- COX, M. (2017): *The face of Airbnb, New York City – Airbnb as a Racial Gentrification Tool* Letöltve: <http://brooklyndeep.org/wp-content/uploads/2017/03/the-face-of-airbnb-nyc.pdf>
- COX, M.–SLEE, T. (2016): *How Airbnb's data hid the facts in New York City* Letöltve: <http://insideairbnb.com/reports/how-airbnbs-data-hid-the-facts-in-new-york-city.pdf>
- DELGADO-MEDRANO, H. M.–LYON, K. (2016): Short Changing New York City – The impact of Airbnb on New York City's housing market *BJH Advisors LLC* Letöltve: <file:///C:/Users/dudasgabor/Desktop/Munka/Delgado-Medrano,%20Lyon%202016%20-%20Short%20Changing%20New%20York%20City%20-%20The%20impact%20of%20Airbnb%20on%20New%20York%20City's%20housing%20market%20.pdf>
- GOUDIN, P. (2016): The Cost of Non-Europe in the Sharing Economy – Economic, Social and Legal Challenges and Opportunities. *European Parliament, January 2016*. Letöltve: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/558777/EPRS_STU\(2016\)558777_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/558777/EPRS_STU(2016)558777_EN.pdf)
- GUTT, D.–HERMANN, P. (2015): Sharing Means Caring? Hosts' Price Reaction to Rating Visibility *ECIS 2015 Research-in-Progress Papers (Paper 54)* Letöltve: https://aisel.aisnet.org/ecis2015_rip/54
- HAYWOOD, J.–HOYT, A.–WILSON, C.–HENNIS, S.–ALVARADO, C. (2016): STR: Airbnb's impact minor on Manhattan hotels *Hotel News Now* Letöltve:

- <http://www.hotelnewsnow.com/Articles/29639/STR-Airbnbs-impact-minor-on-Manhattan-hotels>
- HVS (2015): *Airbnb and Impacts on the New York City Lodging Market and Economy*
Letöltve: <http://www.hanyc.org/wp-content/uploads/2015/10/HVS-Impact-Study-FINAL-Airbnb-and-the-NYC-Lodging-Market-10-27-15-copy.pdf>
- KAKAR, V.–FRANCO, J.–VOELZ, J.–WU, J. (2016): Effects of Host Race Information on Airbnb Listing Prices in San Francisco *MPRA Paper No. 69974* Letöltve: <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/69974/>
- LANE, J.–WOODWORTH, R. M. (2016): The Sharing Economy Checks In: An Analysis of Airbnb Demand in the United States *CBRE* Letöltve: <http://rss.hsycindicate.com/file/152006083.pdf>
- MSZÉSZ – MAGYAR SZÁLLODÁK ÉS ÉTTERMEK SZÖVETSÉGE (2015): *A közösségi gazdaság – Sharing Economy – Shadow Economy – megjelenése Magyarországon a kereskedelmi szálláshelyek piacán, s annak hatásai.* Letöltve: www.hah.hu/files/9414/4231/9735/A_KZSSGI_GAZDASG_MEGJELENSE_MAGYARORSZGON_A_KERESKEDELMI_SZLLSHELYEK_PIACN_fin.pdf
- NEESER, D. (2015): Does Airbnb hurt hotel business: Evidence from the Nordic Countries. *Master's Thesis. Universidad Carlos III de Madrid, Madrid, Spain* Letöltve: <https://www.heartland.org/publications-resources/publications/does-airbnb-hurt-hotel-business-evidence-from-the-nordic-countries>
- NOWAK, B.–ALLEN, T.–ROLLO, J.–LEWIS, V.–HE, L.–CHENN, A.–WILSON, W. N.–CONSTANTINI, M.–HYDE, O.–LIU, K.–SAVINO, M.–CHAUDHRY, B.A.–GRUBE, A. M.–YOUNG, E. (2015): Global Insight: Who Will Hurt More – Hotels or OTAs? *Morgan Stanley Research* Letöltve: http://linkback.morganstanley.com/web/sendlink/webapp/f/91f3j168-3pcc-g01h-b8bf-005056013100?store=0&d=UwBSZXNIYXJjaF9NUwBiNjVjYzAyNi04NGQ2LTExZTUtYjFlMi03YzhmYTAzZWU4ZjQ%3D&user=bdivpwh9kcvqs-49&__gda__=1573813969_cf5a3761794d8651f8618fc7a544cb82
- PLUHÁR G. (2017): *Informatikai értelmező szótár.* Letöltve: <http://mek.oszk.hu/00000/00083/00083.htm>
- PWC – PRICEWATERHOUSECOOPERS (2015): *Osztoznak vagy fosztoznak? A sharing economy térnyerése* Letöltve: https://www.pwc.com/hu/hu/kiadvanyok/assets/pdf/sharing_economy.pdf
- SAMAAN, R. (2015): *Airbnb, rising rent, and the housing crisis in Los Angeles.* Letöltve: <http://www.laane.org/wp-content/uploads/2015/03/AirBnB-Final.pdf>
- SABATINI, J. (2015): Airbnb rentals cut deep into SF housing stock, report says *SF Examiner* Letöltve: <https://archives.sfexaminer.com/sanfrancisco/sf-report-says-units-rented-for-short-term-reduce-long-term-housing/Content?oid=2929888>
- SCHNEIDERMAN, E. T. (2014): *Airbnb in the city* Letöltve: <https://ag.ny.gov/pdfs/AIRBNB%20REPORT.pdf>
- SCHOR, J. (2014): *Debating the sharing economy.* Letöltve: <http://greattransition.org/publication/debating-the-sharing-economy>
- SUNDARARAJAN, A. (2014): Peer-to-peer businesses and the sharing (collaborative) economy: Overview, economic effects and regulatory issues. *Written testimony for the*

- hearing titled The Power of Connection: Peer to Peer Businesses.* Letöltve: https://smallbusiness.house.gov/uploadedfiles/1-15-2014_revised_sundararajan_testimony.pdf
- WATERS, T.–BACH, V. (2016): Making the rent 2016 – Tenant conditions in New York City’s changing neighbourhoods *Community Service Society – Fighting Poverty Strengthening New York* Letöltve: <http://lghhttp.58547.nexcesscdn.net/803F44A/images/nycss/images/uploads/pubs/Making%20the%20Rent%20016%20-%20Final%20as%20of%205%2012%2016%20-%20web.pdf>
- ZERVAS, G.–PROSERPIO, D.–BYERS, J. (2015): *A first look at online reputation on Airbnb, where every stay is above average* (January 28, 2015). Letöltve: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2554500

HONLAPOK

statinfo.ksh.hu
www.airbnb.com
www.airdna.co
www.trivago.hu